

Besigtigelser af § 3-områder i forbindelse med Klima-lavbundsprojekt, Ravninge, Vejle Kommune 2022 og 2023

Thorild Vrang Bennett

Lene Thomsen

Notat 2023-15

Kolofon

Forfatter: Thorild Vrang Bennett og Lene Thomsen, HabitatVision A/S

Rekvirent: Vejle Kommune.

Kontaktperson: Klaus Elmer Balleby

GIS: Thorild Vrang Bennett, HabitatVision A/S

Kvalitetssikring: Lene Thomsen, HabitatVision A/S

Projekt ansvarlig: Lene Thomsen, HabitatVision A/S

Dokumenttitel: Besigtigelser af § 3-områder i forbindelse med Klima-lavbundsprojekt, Ravning, Vejle Kommune 2022 og 2023

Dokumenttype: Teknisk kundenotat, 2023-15

Årstal: 2023

Sider: 12

Forsidefoto: Mose-54_2 med en stor bestand af Maj-gøgeurt.

Indholdsfortegnelse

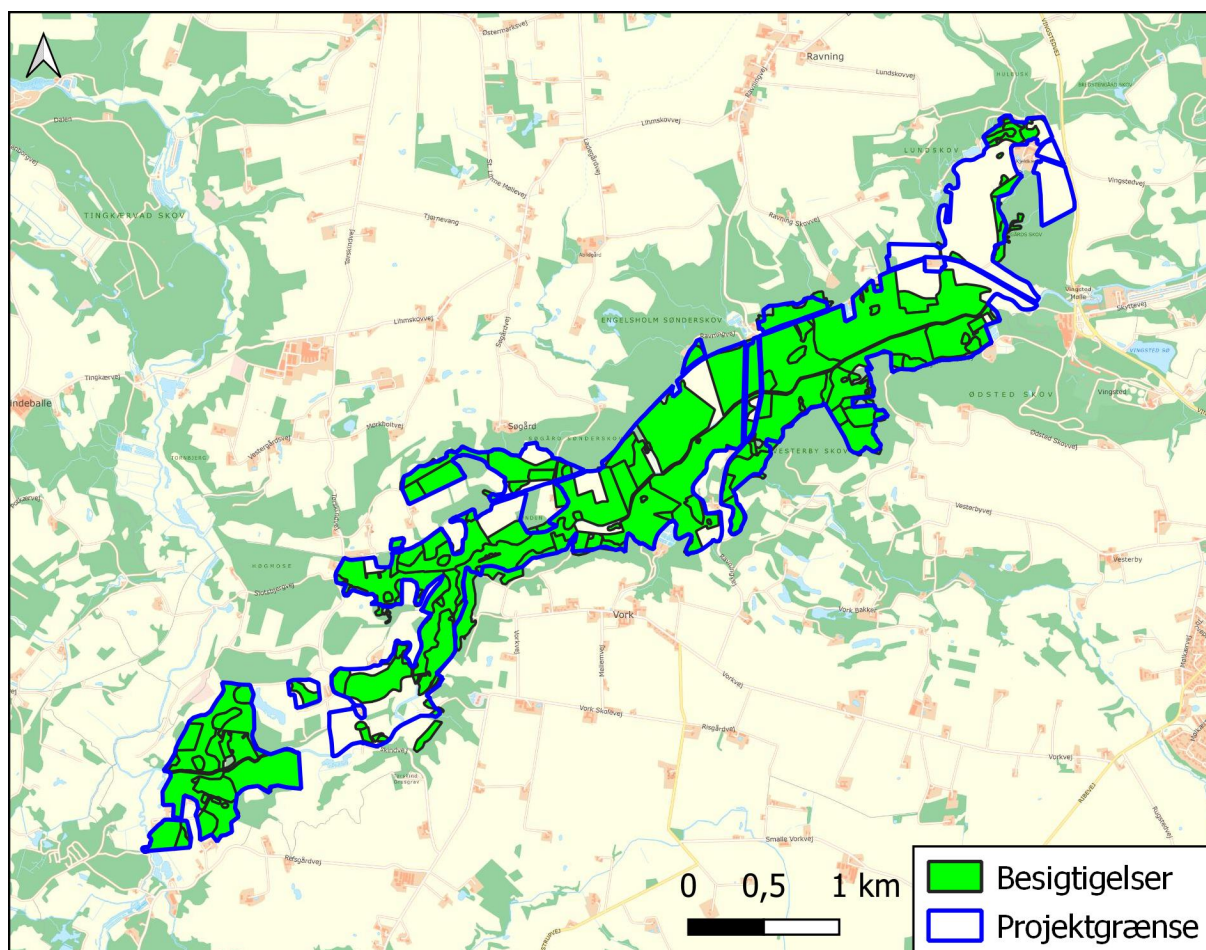
Kolofon	2
Indholdsfortegnelse	3
Resumé.....	4
Metode.....	4
Feltarbejde	5
Indtastning og kvalitetssikring.....	5
Resultater	5
Arter.....	6
Fredede og særlige arter.....	7
Naturtilstand.....	9
Botaniske hotspots	11
Opfølgende arbejde	12
Rettelser.....	12
Mulige uoverensstemmelser	12
Tilhørende filer.....	12
Regneark	12
Fotofiler	12

Resumé

I forbindelse med klimaprojektet ved Ravnings har HabitatVision A/S foretaget 162 besigtigelser for Vejle Kommune i hhv. 2022 og 2023 (Figur 1). Besigtigelserne er foretaget på baggrund af eksisterende § 3-kortlægninger indenfor projektgrænsen.

I forbindelse med klimaprojektet blev der lagt et særligt fokus på værdifulde naturarealer, bilag IV-arter, fredede eller rødlistede arter.

HabitatVision har inden feltarbejdet udarbejdet feltkort til opgaven. Data er efterfølgende indtastet og kvalitetssikret i NaturAppl.

Figur 1 Oversigtskort over besigtigede arealer i forbindelse med klimaprojektet.
Baggrundskort © SDFI.

Metode

Feltarbejdet er foretaget som anført i den tekniske anvisning "Teknisk anvisning til besigtigelse af naturarealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 mv. (version 1.05, januar 2019)". Som

udgangspunkt er der foretaget intensive besigtigelser med dokumentationscirkel, dog er enkelte afvigende arealer besigtiget ekstensivt.

Inventørerne har desuden fulgt anvisninger jf. aftale med Vejle Kommune.

Der har været skiftende afgrænsninger af projektet i løbet af perioden, og nogle af de registrerede arealer ligger derfor uden for den nyeste projektgrænse.

Feltarbejde

Feltarbejdet blev udført i perioden fra d. 11. maj til d. 21. juli 2022 af biologerne Ditte Nan Hansen og Thorild Vrang Bennett, HabitatVision A/S, samt i perioden 6. juni til 22. august 2023 af Thorild Vrang Bennett.

Opdelinger, grænserettelser og ny natur inden for projektgrænsen er indtegnet på feltkortene, så de afspejler naturtyperne og afgrænsningerne på besigtigelsestidspunktet.

Der er taget ét til flere fotos af alle besigtigede arealer, med ét foto af polygonernes dokumentationsfelt, samt evt. supplerende oversigtsfotos fra arealet. Alle bilag IV-arter, fredede eller rødlistede arter, som er fundet uden for dokumentationscirklerne, er registreret på Arter.dk, hvorved der opnås georefererede positioner på disse udvalgte arter.

Indtastning og kvalitetssikring

Data er indtastet og kvalitetssikret i NaturAppl og data er afleveret med status "KS2 Dataprod. KS", således at Vejle Kommune selv kan ændre status til "KS3 Godkendt" (data fra 2022 er allerede godkendt).

Alle indtastede data er blevet korrekturlæst af en uddannet biolog. Efter endt indtastning er der foretaget et udtræk fra NaturAppl af samtlige data. Der er efterfølgende udarbejdet en omfattende kontrol af data i Excel vha. forespørgsler på flere niveauer, hvor det blandt andet er sikret at alle felter er udfyldt fx med inventør, dato, stednavn og arealkodeangivelse. Derudover er hele artslisten blevet gennemgået og tjekket for "afvigende/mystiske" arter.

Besigtigelserne er navngivet efter naturtype og et tilhørende løbenummer. Ny-kortlagte arealer er navngivet med nyt løbenummer. Opdelinger af eksisterende §3-arealer er angivet med decimaler – eksempelvis er der sket en opdeling efter naturtyper i Eng-79, hvilket giver følgende navngivning for henholdsvis eng- og mosearealet: Eng-79.1 og Mose-79.2.

Planter er i de fleste tilfælde bestemt til artsniveau. Det skal dog bemærkes, at der ikke kan skelnes mellem underarterne af grenet pindsvineknop ved vegetative forekomster, og disse er derfor indtastet som *Sparganium erectum*. Derudover er der som hovedregel ikke skelnet mellem småarter og underarter af rød svingel, eng-rapgræs, brombær, høgeurter og mælkebøtter. Krybende/hyldebladet baldrian er indtastet som hovedarten, *Valeriana sambucifolia* uden underart.

Resultater

Opgaven har i alt resulteret i 162 indtastede besigtigelser (126 i 2022 og 36 i 2023) fordelt på 51 enge, 47 moser, 36 overdrev, 2 potentielle overdrev, 21 søer og 5 andre "ikke §3"-arealer (Tabel 1).

Tabel 1: Oversigt over besøgtede naturtyper i 2022 og 2023.

Naturtype	Antal
Eng	51
Mose	47
Overdrev	36
Pot. overdrev	2
Sø	21
Ikke §3	5
SUM	162

Arter

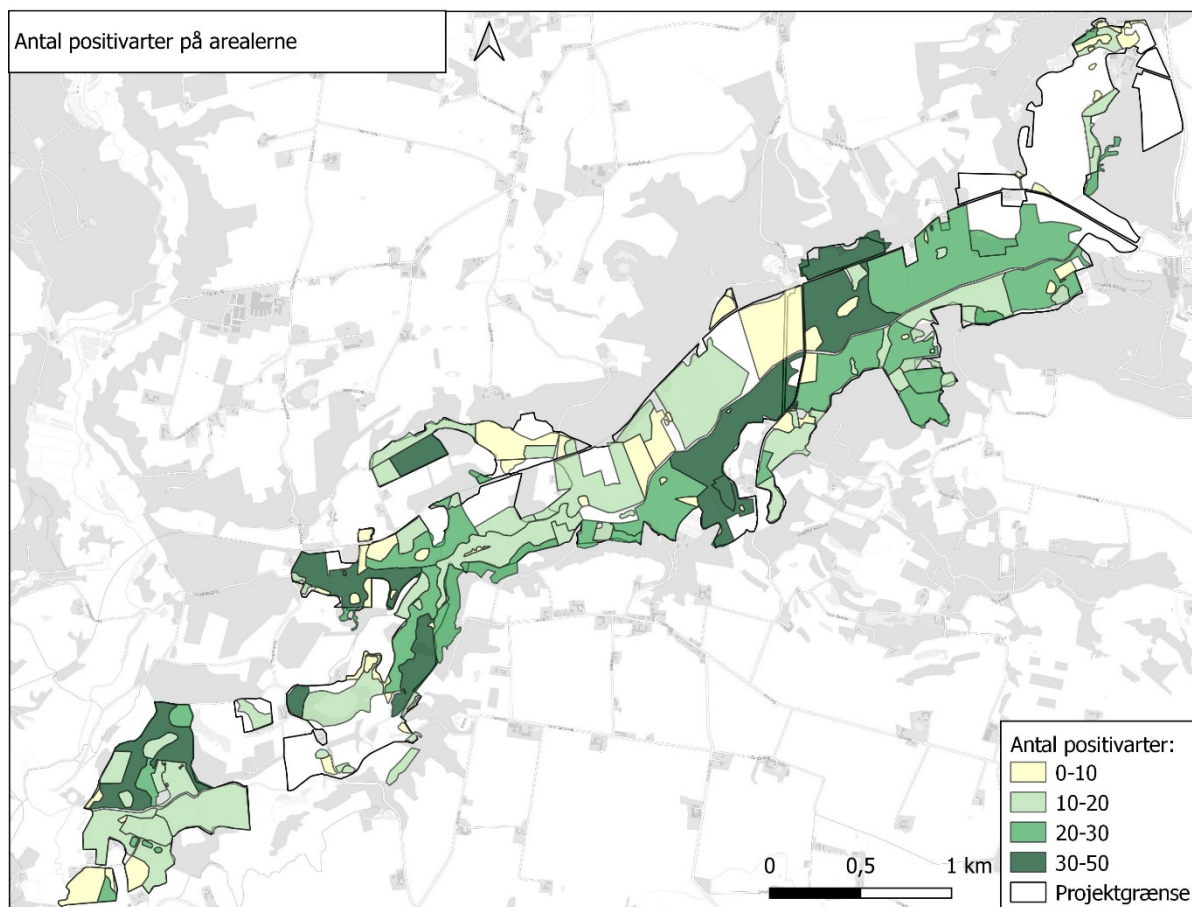
På de besøgtede arealer blev der i alt registreret 521 taxa af planter og dyr, og derudover blev der yderligere registreret enkelte fund på Arter.dk.

Der er fundet flere værdifulde og karakteristiske planter, og der blev blandt andet registreret 8 forskellige to-stjerne-arter (særligt værdifulde positivarter af planter med en artsscore ≥ 6). De hyppigst fundne to-stjerne-arter er Tandbælg og Tormenti, der hver blev registreret 6 gange (Tabel 2).

Tabel 2. Oversigt over registrerede to-stjerne-arter i forbindelse med klimaprojektet.

Fundne to-stjerne-arter i 2022 og 2023			
Dansk navn	Videnskabeligt navn	Antal fund	Artsscore
Djævelsbid	Succisa pratensis	3	7
Almindelig mælkeurt	Polygala vulgaris	1	7
Tandbælg	Danthonia decumbens	6	6
Tormenti	Potentilla erecta	6	6
Tyndakset star	Carex strigosa	2	6
Kilde-vandtuemos	Philonotis fontana	2	6
Skov-svingel	Drymochloa sylvatica	1	6
Hunde-viol	Viola canina	1	6

Derudover blev der registreret 168 forskellige ét-stjerne-arter, og dermed er der tilsammen registreret 176 forskellige stjerne-arter. Af særlige ét-stjerne-arter kan bl.a. Aks-rapunsel, Maj-gøgeurt, Storblomstret kodriver og Tandrod fremhæves. Se figur 2 for oversigt over registrerede positivarter inden for §-3 polygonerne.

Figur 2. Oversigt over antal positive arter, der er fundet inden for §3-polygonerne.
Baggrundskort © SDFI.

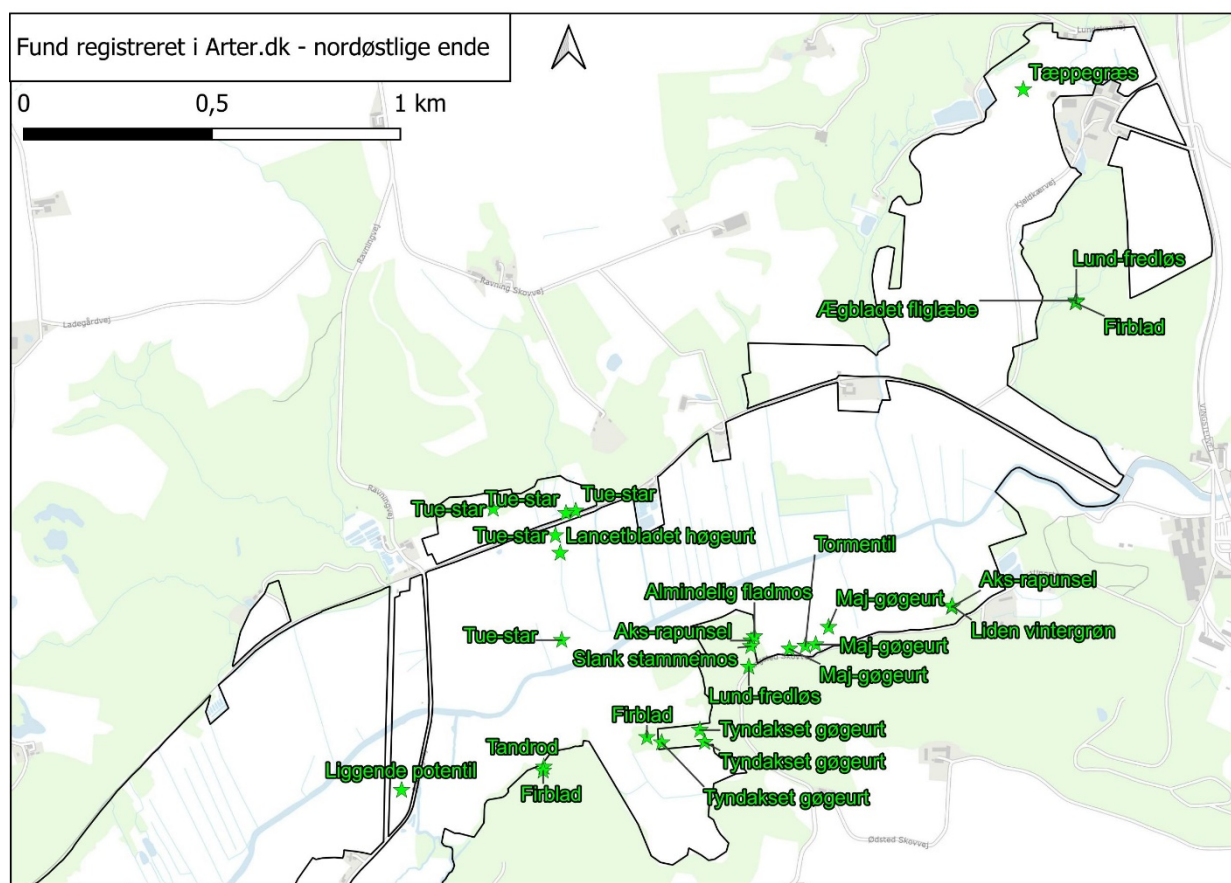
Fredede og særlige arter.

I løbet af projektet er der blevet registreret et antal fredede arter – herunder både planter og dyr (Tabel 3). Flere af de fredede arter har også enten sårbar eller næsten truet rødlistestatus. Foruden Butsnudet frø, blev "brune frøer" (*Rana temporaria* / - *arvalis* / - *dalmatina* sp.) registreret 2 gange.

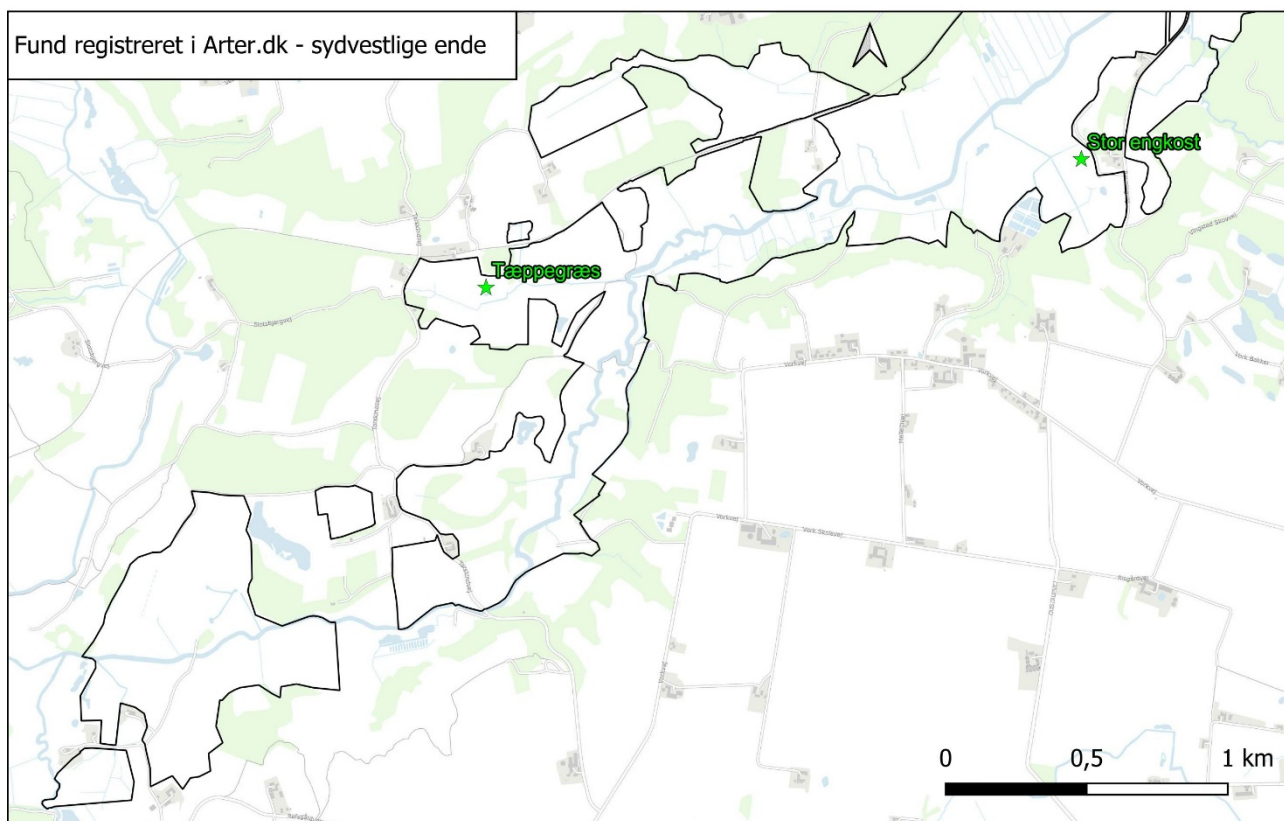
I det tilfælde hvor inventørerne kom forbi særlige arter, som lå uden for et dokumentationsfelt, blev de registreret på Arter.dk. På figur 3 og 4 kan man se de georefererede placeringer indtastet i Arter.dk i forbindelse med projektet. Af særlige interessante arter kan bl.a. Tæppegræs fremhæves idet den har "næsten truet" rødlistestatus.

Tabel 3. Beskyttede arter, som blev registreret under besigtigelserne, hvoraf nogle er rødlistede. Rødlistestatus: LC = livskraftig, NT = næsten truet, VU = sårbar.

Type	Art - Dansk	Art - Latin	Antal fund	Artsscore	Rødliste	Fredet
Dyr	Butsnudet frø	Rana temporaria	3	-	NT	Fredet
Dyr	Grønbenet rørhøne	Gallinula chloropus	1	-	VU	Fredet
Dyr	Knopsvane	Cygnus olor	1	-	(LC)	Fredet
Dyr	Lille vandsalamander	Lissotriton vulgaris	1	-	(LC)	Fredet
Dyr	Skrubtudse	Bufo bufo	6	-	(LC)	Fredet
Dyr	Stor flagspætte	Dendrocopos major	1	-	(LC)	Fredet
Dyr	Vibe	Vanellus vanellus	1	-	VU	Fredet
Dyr	Vinbjergsnegl	Helix pomatia	1	-	-	Fredet
Plante	Håret løvefod	Alchemilla filicaulis var. vestita	1	4	NT	-
Plante	Maj-gøgeurt	Dactylorhiza majalis	5	5	-	Fredet
Plante	Tyndakset gøgeurt	Orchis mascula	3	5	(LC)	Fredet
Plante	Tæppegræs	Catabrosa aquatica	2	4	NT	-
Plante	Ægbladet fliglæbe	Neottia ovata	1	5	(LC)	Fredet

Figur 3. Oversigt over registrerede fund i Arter.dk i projektets nordøstlige ende af projektområdet. Baggrundskort © SDFI.

Figur 4. Oversigt over registrerede fund i projektets sydvestlige ende af projektområdet. Copyrights SDFI.

Naturtilstand

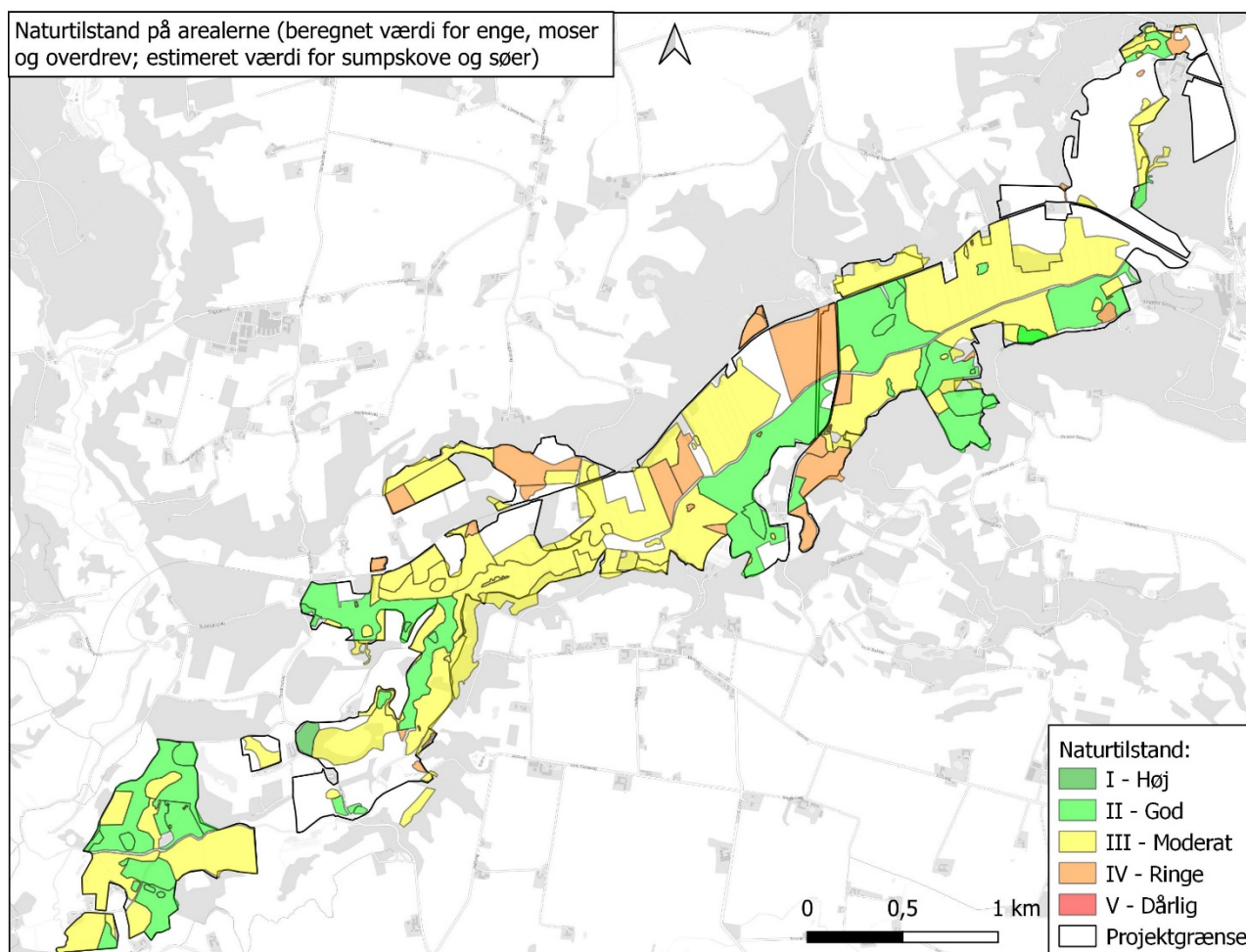
For alle områder er der noteret en estimeret naturtilstand, baseret på en faglig helhedsvurdering af arealets naturindhold af arter og strukturer. Derudover er der for de besigtigelser, som har et dokumentationsfelt også et beregnet naturtilstandsindex, der kan omsættes til den samme fem-trinsskala for naturtilstand.

Det fremgår af Tabel 4, at hovedparten af arealerne har fået en estimeret "moderat" eller "ringe" naturtilstand. Den beregnede naturtilstand har en højere andel af "høj" tilstand, men samtidig er hovedparten af besigtigelserne stadig i "moderat" tilstand jf. de beregnede værdier. På Figur 5 kan man se fordeling af tilstandsklasserne i projektområdet.

Bemærk at ekstensive besigtigelser, sumpskov og søer ikke har en beregnet værdi, og at den beregnede naturtilstand kan afvige fra den estimerede, fordi den subjektive vurdering i højere grad er farvet af hele arealet, hvor artskomponenten i det beregnede indeks fokuserer på dokumentationsfeltet, som er placeret i den bedste/mindst påvirkede del af arealet.

Tabel 4. Oversigt over estimeret og beregnet naturtilstand for besigtigede arealer.

Tilstands- klasse	Antal (estimeret natur-tilstand)	Antal (beregnet natur- tilstand)	Naturtilstand
1	0	1	God
2	6	39	Høj
3	111	63	Moderat
4	44	21	Ringe
5	1	0	Dårlig
SUM	162	124	

Figur 5. Fordeling af arealernes naturtilstand indenfor projektområdet. Såfremt arealerne har en beregnet værdi, er denne anvendt, mens den estimerede værdi er anvendt for sumpskov og søer. Baggrundskort © SDFI.

Bemærk at der, i nogle tilfælde, er der noteret et interval for den estimerede naturtilstand på feltskemaet, enten fordi der er en stor variation inden for arealet, eller for at angive at den estimerede tilstand ligger i den ene ende af en klasse. Det betyder, at hvis inventøren har vurderet

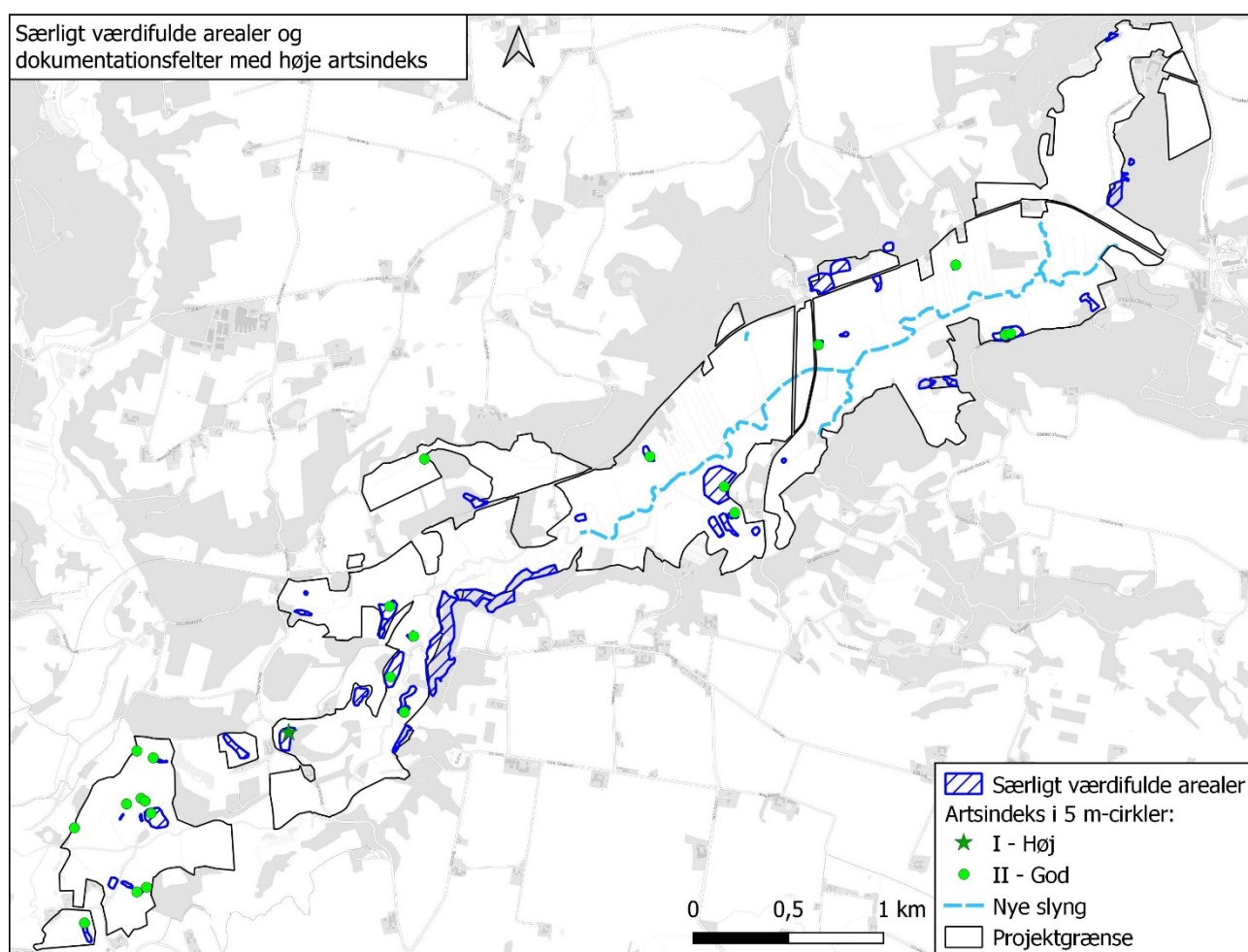
at tilstanden er ” i den gode ende af klasse 3”, vil det være angivet som ”(2-)3” på feltskemaet. Disse vurderinger kan ses som tekstbemærkninger under de enkelte indleverede aktiviteter i NaturAppl.

Botaniske hotspots

På baggrund af årets besigtigelser er det muligt at udpege botaniske hotspots indenfor projektgrænsen (Figur 6). Ved at kombinere følgende parametre er hotspots blevet identificeret:

- 1) Arealer med $\geq 75\%$ A-areal
- 2) Arealer med estimeret naturtilstand 1 eller 2,
- 3) Arealer omkring dok.felter med artsindeks $>0,6$
- 4) ”Næsten A-areal”, som har væsentlig naturværdi.

Botaniske hotspot defineres som ”særligt værdifulde arealer”, og ved at sammenligne Figur 5 og 6 er det tydeligt, at der er et overlap mellem §-3arealerne med ”god” eller ”høj” naturtilstand, og hvor hotspotsene findes. Dog er der også hotspots i områder med ”moderat” naturtilstand, fordi det øvrige areal, indenfor det pågældende polygon, trækker den samlede vurdering af arealet ned.

Figur 6. Kort over hotspot-områder indenfor projektgrænsen. A-arealernes udformning er blevet indtegnet på kortene af inventøren. Baggrundskort © SDFI.

Opfølgende arbejde

I det medfølgende regneark "Polygonoversigt_Vejle2022+2023" er der oplysninger om rettelser, eventuelle overtrædelser, øvrige bemærkninger.

Rettelser

Der er 89 § 3-rettelser, som efterfølgende skal udføres af kommunen, hvis de kan godkendes. Rettelserne omfatter naturtypeændringer, tilretninger og opdelinger.

Mulige uoverensstemmelser

På 4 arealer er der registreret mulige uoverensstemmelser. Disse omhandler bl.a. deponi af forskellig karakter og om at der er gravet indenfor §3-arealerne. Information om mulige overtrædelser er ikke indtastet i de offentligt tilgængelige besigtigelsesdata, men i stedet beskrevet i det medfølgende regneark.

Tilhørende filer

Regneark

Excelarket "Polygonoversigt_Vejle2022+2023" med oplysninger om rettelser, eventuelle overtrædelser og øvrige bemærkninger samt links til Naturdata. Der er rettelser i form af ændret afgrænsning, ændret naturtype, opdeling eller ny-registrering i mere end halvdelen af de besigtigede arealer.

Fotofiler

Fotos kan downloades fra disse Dropbox-mapper:

Fotos fra 2022:

<https://www.dropbox.com/sh/wzje8otmkpz87ur/AAQZrcNyWfzTLMv7zTxMdt0a?dl=0>

Fotos fra 2023:

<https://www.dropbox.com/sh/fjyuxw3mo3ux0ix/AAD8bFoMObuoTmyUJGDasSI1a?dl=0>